

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин

Кафедра етнології і археології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Етнографія

Освітньо-професійна програма «Історія та археологія»
(перший (бакалаврський) рівень)

Спеціальність 032 «Історія та археологія»

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №   1   від «29 серпня» 2019 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Етнографія (Денна форма навчання)
Викладач (-і)	Дрогобицька Оксана Ярославівна, к.і.н., доцент
Контактний телефон викладача	(0342) 59-61-87
E-mail викладача	oksanca@meta.ua
Формат дисципліни	2. Цикл професійної підготовки. 2.1 Обов'язкові дисципліни 2.1.1 Теоретична підготовка
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS, 12 годин лекцій, 18 годин семінарських занять, 60 годин самостійна робота
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять, або ж щочетверга після занять з 13.30 до 16.00 в 619 аудиторії.
2. Анотація до курсу	
«Етнографія» є нормативним курсом, передбаченим навчальною програмою, затвердженою до виконання МОН України для здобуття кваліфікаційного рівня бакалавр зі спеціальності 032 «Історія та археологія». Лекційні та семінарські заняття допоможуть студентам глибше засвоїти специфіку етнічного розвитку народів різних історико-етнографічних регіонів, джерела та історіографію проблеми. Важливою особливістю курсу є те, що він зорієнтований на застосування студентами спеціальності 032 «Історія та археологія» набутих знань, умінь і навичок у майбутній професії.	
3. Мета та цілі курсу	
Мета: засвоєння і поглиблення теоретичних та практичних знань, умінь і навичок студентів на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти за галуззю знань 03 Гуманітарні науки, спеціальністю 032 «Історія та археологія» з дисципліни «Етнографія». Підготовка висококваліфікованих фахівців, які володіють знаннями про особливості етнічної картини світу, матеріальну та духовну культуру етносів, їхню етнічну історію, національний характер. Формування навичок використання етнографічних знань як засобу пізнання основних законів етно- та культурогенезу. Виховання поваги до традицій і національної духовної спадщини різних етносів, усвідомлення рівноцінності етнічних культур. Основні цілі курсу: подати студентам системні, комплексні знання з проблем етнографії народів світу, методики проведення етнографічних досліджень; розвинути навички збору та фіксації матеріалів етнографічного дослідження; навчити використовувати в професійній і соціальній діяльності знання, отримані у ході вивчення курсу; ознайомити студентів з етнічною історією народів Європи, Австралії, Океанії, Африки, Америки та Азії; сприяти вихованню у студентів етнічної толерантності, поваги до власних традицій і звичаїв, а також до представників інших етносів. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен	

знати:

- основні проблеми етнологічної науки;
- методи і прийоми збору етнографічних матеріалів, принципи проведення анкетування та тестування;
- основні закономірності розвитку людської цивілізації;
- важливі етапи етнічної історії людства, включаючи сучасні етнічні процеси;
- сучасну класифікацію народів світу згідно антропологічних, лінгвістичних, географічних, релігійних, господарсько-культурних ознак;
- особливості матеріальної і духовної культури народів світу;
- загальнолюдські, національні демократичні і духовно-культурні цінності, вироблені світовою цивілізацією в процесі історичного розвитку;
- історичну своєрідність, культурне та етнонаціональне розмаїття України.

вміти:

- аналізувати історичні чинники виникнення конкретних ситуацій в історичних подіях;
- оперувати основними термінами і поняттями етнографії;
- виявляти спільні і відмінні риси в теоретико-методологічних підходах українських і зарубіжних етнологів;
- виділяти особливості того чи іншого етносу і здійснювати їхнє порівняння;
- аналізувати історичну своєрідність, культурне та етнонаціональне розмаїття України та інших країн світу;
- орієнтуватись в методології етнографічного дослідження;
- користуватись картографічними матеріалами;
- використовувати у навчанні музейні збірки, археологічні дослідження, дані антропології;
- вести самостійний пошук, добір та опрацювання інформації з джерел та літератури;
- вміти використовувати на практиці програмно-технічні засоби інформатики та сучасні інформаційні системи й технології для пошуку джерел та літератури у фахових періодичних виданнях, базах даних, онлайн ресурсах, при виконанні індивідуальних завдань;
- аналізувати, співставляти та узагальнювати відповідні культурно-побутові явища та традиційні ознаки різних етносів;
- правильно визначати місце того або іншого етносу в системах етнографічних класифікацій;
- здійснювати наукові дослідження з етнографії народів світу;
- досліджувати та відстоювати загальнолюдські, національні демократичні і духовно-культурні цінності, вироблені світовою цивілізацією в процесі історичного розвитку;
- застосовувати на практиці набуті знання при написанні курсової роботи, проведенні історико-краєзнавчої та наукової роботи;
- брати участь у різних формах наукової комунікації (наукових семінарах, симпозіумах, конференціях, лекторіях тощо);

– планувати і реалізувати різні форми науково-дослідницької діяльності.

4. Результати навчання (компетентності)

Практична – здатність і готовність застосовувати знання у практичних ситуаціях (при створенні етнографічного музею) (C1).

Дослідницька – здатність і готовність аналізувати та моделювати стан та розвиток історичних процесів, етнічну картину світу (C2).

Викладацька – готовність до викладацької діяльності в межах освітніх програм, використання сучасних педагогічних методів та засобів активізації педагогічної діяльності (C3).

Організаційна – здатність і готовність вести самостійний пошук, добір та опрацювання інформації етнографічних джерел і літератури; впроваджувати інноваційні методи експозиційної діяльності при роботі у музеї (C4).

Контрольна – здатність і готовність здійснювати перевірку достовірності фактів, інформаційних повідомлень, інноваційних підходів щодо вивчення етнографічних особливостей етносів (C5).

Суспільно-політична – здатність розуміти суспільні процеси і впливати на них; знання проблем і потреб сучасного українського суспільства у сфері освіти і виховання; здатність ефективно проводити діяльність або виконувати певні функції, забезпечувати розв’язання проблем і досягнення позитивних результатів у галузі історії та етнографії; адекватне розуміння того, як функціонує суспільство, сприйняття власної ролі й ролі інших людей у цьому процесі; наявність внутрішньої мотивації, здібностей і відповідної кваліфікації для діяльності в системі історичного розвитку (C6).

Діагностична – володіння історичними знаннями, теорією та методологією (підходами, принципами і методами) розпізнавання проблеми, виявлення характерних ознак ситуації; застосування цих методів та принципів, аналіз соціальних об’єктів, процесів, ситуацій, проблем, випадків, що розпізнають деформації та встановлюють їх причини (C7).

Інформаційно-аналітична – здатність інтерпретувати, систематизувати, критично оцінювати і використовувати отриману інформацію в контексті дослідницького завдання або проблеми, що вирішується; здатність виокремлювати спільне і відмінне в процесах етногенезу різних етносів, їхній матеріальній та духовній культурі (C8).

Комунікативна – здатність використовувати в професійній діяльності усне та писемне мовлення державною та іноземними мовами; ефективно брати участь у різних формах наукової комунікації; брати участь у дискусіях на етнологічні теми (C9).

5. Організація навчання курсу					
Обсяг курсу					
Вид заняття			Загальна кількість годин		
лекції			12		
семінарські заняття / практичні / лабораторні			18		
самостійна робота			60		
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність		Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий	
5-ий семестр	«032 Історія та археологія».		III курс	нормативний	
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год.	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Предмет і завдання курсу. 1. Предмет і завдання курсу. 2. Джерела курсу «Етнографія». 3. Історія становлення етнографії. 4. Методи етнографії.	Лекц. 2 год.	Юрій М. Етнологія: Навчальний посібник. – К, 2006. – 360 с. Даймонд Д. Зброя, мікроби і харч: Витоки нерівностей між народами. – К., 2009. – 488 с. Павлюк С. Словник основних понять і термінів з теорії етнології. – Львів, 2008. – 256 с. Тиводар М. Етнологія. – Львів, 2004. Країни Азії: особливості культури і побуту. – Чернівці, 2011. – 340 с.	Підготовка до тестування, вивчення термінів, 4 год.	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі).	Вересень 2019 р.

Тема 2. Народи Австралії і Океанії 1. Історико-культурне районування регіону. 2. Народи Меланезії. 3. Народи Полінезії. 4. Народи Мікронезії. 5. Корінне населення Австралії.	Лекц. 2 год	Даймонд Д. Зброя, мікроби і харч: Витоки нерівностей між народами. – К., 2009. – 488 с. Этнография детства. Традиционные методы воспитания у народов Австралии, Океании и Индонезии. – М., 1992. Павлюк С. Словник основних понять і термінів з теорії етнології. – Львів, 2008. – 256 с.	Підготовка до тестування, вивчення термінів, 4 год.	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі).	Вересень 2019 р.
Тема 3. Народи Східної та Центральної Азії 1. Етногенез і етнічна історія. 2. Антропологічний склад. 3. Етнолінгвістична характеристика. 4. Господарсько-культурний типи. 5. Матеріальна культура. 6. Духовна культура населення регіону.	Семінар, 2 год.	Тиводар М. Етнологія. – Львів, 2004. www.asiaafrica.ru – сайт журналу «Азія и Африка сегодня». www.kyrgyz.ru – сайт по Центральній Азії. Данн Ч. Традиционная Япония. Быт, религия, культура. – М., 2006 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://historylib.org/historybooks. Сюїті К. «Загублена ема» – символ утраченого // Народна творчість та етнологія. – 2009. – № 1. – С. 91 – 94.	Підготовка конспекту семінарського заняття та презентації, 4 год.	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі).	Вересень 2019 р.
Тема 4. Народи Південно-Східної Азії	Лекц. 2 год	Юрій М. Етнологія: Навчальний посібник. – К., 2006. – 360 с.	Підготовка до тестування, вивчення термінів, 4	5 б. (вибірково, під час опитування)	Вересень 2019 р.

1. Загальна характеристика регіону. 2. Філіппіни: матеріальна і духовна культура. 3. Матеріальна і духовна культура населення М'янми. 4. Побут населення В'єтнаму		Даймонд Д. Зброя, мікроби і харч: Витоки нерівностей між народами. – К., 2009. – 488 с. Павлюк С. Словник основних понять і термінів з теорії етнології. – Львів, 2008. – 256 с. Сказки народів М'янми // Азия и Африка сегодня. – 2006. – № 3. – С. 70 – 72.	год.	на семінарі).	
Тема 5. Народи Південної Азії 1. Фізико-географічні умови та етнічний склад населення. 2. Етногенез та етнічна історія регіону. 3. Господарсько-культурні типи. 4. Матеріальна і духовна культура населення Південної Азії. 5. Соціальні відносини. Кастова система. 6. Релігії народів Південної Азії	Семінар, 2 год.	Тиводар М. Етнологія. – Львів, 2004. Габорио М. Непал и его жители. – Режим доступу: http://www.geografi.a.ru/nepali.html Країни Азії: особливості культури і побуту. – Чернівці, 2011. – 340 с. Каландарова М. Индия. Зороастрийцы – исчезающая община // Азия и Африка сегодня. – 2012. – № 7. – С. 67 – 73. Успенская Е. К вопросу об экзогамии касты // Этнографическое обозрение. – 2009. – № 3. – С. 3 – 19.	Підготовка конспекту семінарського заняття та презентації, підготовка до тестування 4 год.	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі).	Вересень 2019 р.

Тема 6. Народи Західної Азії 1. Природно-географічні умови. Етнічний склад населення. 2. Антропологічна і лінгвістична характеристика. 3. Етнічна історія регіону. 4. Матеріальна культура народів Західної Азії. 5. Соціальні відносини і духовна культура. 6. Іслам і його вплив на культуру населення регіону.	Семінар, 2 год.	Ерсой Р. Смерть і поховальні звичаї та обряди турків // Народна творчість та етнографія. – 2010. – № 5. – С. 53 – 60. Тиводар М. Етнологія. – Львів, 2004. www.asiaafrica.ru – сайт журналу «Азия и Африка сегодня». Країни Азії: особливості культури і побуту. – Чернівці, 2011. – 340 с. Турецька фольклористика. Спецвипуск // НТЕ. – 2010. – №5. http://mau-nau.org.ua/etnolog/books/nte/nte_2010. Хайцева М. Пакистан. По законам родства и веры // Азия и Африка сегодня. – 2012. – № 8. – С. 58 – 63.	Підготовка конспекту семінарського заняття та презентації, підготовка до тестування 4 год.	5 б. (тестування)	Жовтень 2019 р.
Тема 7. Народи Кавказу 1. Етногенез і етнічна історія. 2. Антропологічний склад і мовна х-ка. 3. Господарство населення Кавказу. 4. Матеріальна і духовна	Семінар, 2 год.	Тиводар М. Етнологія. – Львів, 2004. http://fca.narod.ru – інформаційний сайт «Кавказ» http://04.com.ua/kavkaz.html – етнографія народів Кавказу Гадло А. Этнография народов Средней Азии и Закавказья: традиционная культура. – СПб.,	Підготовка до контрольної роботи 4 год.	20 б. (контрольна робота).	Жовтень 2019 р.

культура грузинів. 4.Матеріальна і духовна культура вірмен. 5.Матеріальна і духовна культура народів Північного Кавказу. 6.Матеріальна і духовна культура азербайджанців.		1998. – 96 с. Режим доступу: http://www.ethnos.nw.ru/doc/gadlo01/gadlo01_ann.htm Албогачиева М. Кровная месть в современной Ингушетии // Этнографическое обозрение. – 2010. – № 6. – С. 133 – 140. Топчишвили Р. Какую территорию охватывает Кавказ? // Этнографическое обозрение. – 2013. – № 5. – С. 61 – 66.			
Тема 8. Народы Сибири і Далекого Сходу 1. Проблема історико-етнографічного районування Сибіру. 2.Етногенез і етнічна історія. 3.Господарсько-культурні типи корінного населення Сибіру. 4.Матеріальна культура: поселення, житло, їжа. 5.Духовне життя корінного населення	Самостійна робота	Тиводар М. Етнологія. – Львів, 2004. http://04.com.ua/ – сайт «Етнографія народів світу» http://sati.archaeology.nsc.ru/eas/index_r.html – етнографія Сибіру. http://nurali.newmail.ru – Корінні народи Росії. Функ Д. Современные «традиционные» культуры народов Севера // Этнографическое обозрение. – 2013. – № 2. – С. 3 – 5. Николаева Д. Следы культуры матери-прародительницы в традиционной культуре бурят // Этнографическое обозрение. –	Підготовка до тестування, 4 год.	5 б. (під час опитування на семінарі).	Жовтень 2019 р.

Сибіру і Далекого Сходу. 6.Шаманізм. Родові і сімейні культи.		2008. – № 3. – С. 169 – 183.			
Тема 9. Народи Африки. 1. Загальна характери- стика регіону. Антрополо- гічний, етнолінгві- стичний та етнорелігій- ний склад населення. 2. Побут населення Північної Африки. 3.Матері- альна і духовна культура населення Західної Африки. 4. Культура і побут населення Південної Африки. Африканери	Лекц. 2 год	Даймонд Д. Зброя, мікроби і харч: Витоки нерів- ностей між народами. – К., 2009. – 488 с. Львова Э. Этногра- фия Африки. http://padabum.com /d.php?id=36666 Корочанцев В. «Все имеет свое начало» // Азия и Африка сегодня. – 2008. – № 3. – С.43 – 51. Иорданский В. От представления о табу к понятию греха: // Вопросы истории. – 2009. – № 12. – С. 84 – 95. Зинин Ю. Молодые не ждали до зимы // Азия и Африка сегодня. – 2011. – № 11. – С. 65 – 66.	Підготовка до тестування, 4 год.	5 б. (під час опитування на семінарі).	жовтень 2019 р.
Тема 10. Народи Америци 1.Загальна характери- стика корінних народів Америци. 2. Мислив- ські племе- на прерій. 3. Землеро-	Лекц. 2 год	Аверкиева Ю. Индейци Северной Америци. – Режим доступу: http://padabum.com /d.php?id=40292 Даймонд Д. Зброя, мікроби і харч: Витоки нерів- ностей між наро- дами. – К., 2009. – 488 с. Мэнчип Уайт Д.	Підготовка до тестування, 4 год.	5 б. (під час тестування).	Жовтень 2019 р.

би східних і південно-східних областей Північної Америки. 4.Племена південно-західних штатів Північної Америки). 5.Побут індіанців в умовах глобалізації		Индейцы Северной Америки. Быт, религия, культура. М., 2006. – Режим доступа: http://historyli.org Стукалин Ю. «Хороший день для смерти» (военное дело индейцев Великих Равнин и прерий). – Режим доступа: http://world.lib.ru			
Тема 11. Землеробські народи Америки 1.Державне утворення, господарство, матеріальна і духовна культура майя. 2.Тольтеки (матеріальна культура, господарство, духовна культура). 3.Ацтеки (матеріальна культура, господарство, духовна культура). 4.Чібча-міуська. Інки (державні утворення, господарство і духовна культура).	Семінар, 2 год.	Ацтеки: империя крови и величия (Исчезнувшие цивилизации). – М., 1997. – 168 с. Брэй У. Ацтеки. Быт, религия, культура. М., 2005. http://historylib.org/historybooks/Atsteki--Byt--religiya--kultura/ Зубрицкий Ю. Инки-кечуа. Основные этапы истории народа. – М., 1975. – 191 с. Кенделл Э. Инки: Быт, религия, культура. – М., 2005.http://historylib.org/historybooks/Enn-Kendell_Inki--Byt--religiya--kultura Сустель Ж. Ацтеки. Военственные подданные Монтесумы. – М., 2003.http://historylib.org/historybooks	Підготовка конспекту семінарського заняття та презентації, 2 год.	5 б. (під час опитування на семінарі).	Жовтень 2019 р.

5. Народи Анд (кечуа, аймара і араукани).					
Тема 12. Народи Європи. Романська група 1. Загальна характеристика населення Західної Європи. Сучасний етнічний склад. 2. Греки: етнокультурна характеристика. 3. Албанці: етнокультурна характеристика. 4. Романська група етносів (італійці, французи, валлони, іспанці). 5. Баски: етнокультурна характеристика. 6. Мальтійці: етнокультурна характеристика.	Семінар, 2 год.	Тиводар М. Етнологія. – Львів, 2004. http://04.com.ua/ – сайт «Етнографія народів світу» Зубцов С. Как жить в Западной Европе. http://www.africa.travel.ru/zubcov/z_oglav1.htm Бутгитта И. Хлеб и праздник на Сицилии // Этнографическое обозрение. – 2011. – № 1. – С. 17 – 27. Кожановский А. Об этническом составе испанского народа // Вопросы истории. – 2011. – № 6. – С. 111 – 120. Фельтина А. Все об Испании. – Харків: Фолио, 2006. – 543 с. Фаис О. Поминальные трапезы в Италии // Этнографическое обозрение. – 2011. – № 1. – С. 27 – 37.	Підготовка конспекту семінарського заняття та презентації, 4 год.	5 б. (під час опитування на семінарі)	Листопад 2019 р.
Тема 13. Германська і кельтська	Семінар, 2 год.	Даймонд Д. Зброя, мікроби і харч: Витоки нерів-	Підготовка конспекту семінарського	5 б. (під час опитування на семінарі)	Листопад 2019 р.

група етносів 1. Загальна характеристика народів германської групи. 2. Житло, одяг і харчування німців, норвежців та шведів. 3. Духовна культура народів германської групи. 4. Загальна характеристика народів кельтської групи. 5. Житло, одяг і харчування англійців, ірландців. 6. Духовна культура народів кельтської групи.		ностей між народами. – К., 2009. – 488 с. Тиводар М. Етнологія. – Львів, 2004. http://04.com.ua/ – сайт «Етнографія народів світу» Дергачева І. Швеція диктує гастрономическую моду // Эхо планеты. – 2008. – № 36. – С. 30 – 31. Рыжакова С. Каноны национальных культур: опыты Голландии, Дании и Латвии 2000-х годов // Этнографическое обозрение. – 2011. – № 3. – С. 76 – 88. Оленин А. Шотландцев пламенная страсть // Вокруг света. – 2008. – № 12. – С. 142 – 151.	заняття та презентації, 4 год.		
Тема 14. Неслов'янські народи Східної Європи 1. Матеріальна культура народів Волго-Камського басейну. 2. Матеріаль	Семінар, 2 год.	Тиводар М. Етнологія. – Львів, 2004. http://04.com.ua/ – сайт «Етнографія народів світу» Литовська етнологія. Спецвипуск // НТЕ. – 2011. – №3. Никогло Д. Этническая специфика традиционной	Підготовка конспекту семінарського заняття та презентації, 4 год.	5 б. (під час опитування на семінарі)	Грудень 2019 р.

на і духовна культура литовців, латишів і естонців. 3. Народи Півночі Російської Федерації (угро-фінські етноси). 4. Народи Нижнього Поволжя (буряти). 5. Молдаван (етноісторія, господарство, матеріальна культура). 6. Гагаузи, калмики, роми – етнографічні особливості. 7. Угорці (населення, етноісторія, господарство, матеріальна культура).		культуры гагаузов (по материалам исследователей второй половины XIX – начала XXI вв.). www.gagauz.org.ua/img.../file/spetsifika.doc[†] Мільчарчик Е. Люди – не-люди, тобто про циган в народних переказах та прислів'ях // Народознавчі зошити. – 2005. – Вип. 3-4. – С. 383 – 397. Мруз Л. 600-літня історія циган в Галичині // Народознавчі зошити. – 2005. – Вип. 3-4. – С. 237 – 258. Ярмоленко М. Гагаузи: один народ в двох державах // Народознавчі зошити. – 2001. – Вип. 3. – С. 591 – 595.			
Тема 15. Східнослов'янські народи 1. Антропологічна та лінгвістична характеристика українців. 2. Поселення, двір,	Семінар, 2 год., лекція 2 год.	Тиводар М. Етнологія. – Львів, 2004. http://04.com.ua/ – сайт «Етнографія народів світу» Белявіна В. Костюм міського населення Білорусі другої половини XIX – початку XX століття // Народна творчість та етно-	Підготовка конспекту семінарського заняття та презентації, 2 год.	5 б. (під час опитування на семінарі)	Листопад – грудень 2019 р.

житло українців. Особливості національного вбрання та харчування. 3. Антропологічна та лінгвістична характеристика росіян. 4. Поселення, двір, житло росіян. Особливості національного вбрання та харчування росіян. 5. Антропологічна та лінгвістична характеристика білорусів. 6. Поселення, двір, житло у білорусів. Вбрання та харчування.		графія. – 2009. – № 6. – С. 85 – 91. Білоруська етнологія. Спецвипуск // НТЕ. – 2009. – №6. Новгородський Т. Страви рослинного походження (зернові й картопля) в структурі харчування білоруського етносу XIX – початку XX століття // Народна творчість та етнографія. – 2009. – № 6. – С. 60 – 66. Російська етнологія. Спецвипуск // НТЕ. – 2010. – №2. Пономарьов А. Українська етнографія: Курс лекцій. – К., 1994. – 318 с. Українське народознавство: Навч. посіб. / За ред. С. Павлюка. – К., 2004. – 570 с.			
Тема 16. Західні і південні слов'яни 1. Антропологічна та етнолінгвістична характеристика західних і південних слов'ян. 2. Етногенез	Самостійна робота, 4 год.	Хорватська етнологія. Спецвипуск // НТЕ. – 2011. – №5. Македонська фольклористика. Спецвипуск // НТЕ. – 2009. – №3. Питулич В. Культ святителя в сербській народній традиції // Народна творчість та етнографія. – 2012. –	Підготовка індивідуального завдання на вибір студента	10 б. (під час опитування на семінарі)	Грудень 2019 р.

та етнічна історія західних і південних слов'ян. 3. Господарство західних і південних слов'ян. 4. Особливості матеріальної культури. 5. Соціальні відносини та громадський побут. 6. Шлюб і сім'я у західних і південних слов'ян.		№ 2. – С. 71 – 74. Величковська Р. Лазарський спів як частина живої обрядової традиції в Македонії // Народна творчість та етнографія. – 2009. – № 3. – С. 32 – 40. Плотникова А. Культурные перекрестки в народных традициях Боснии // Славяноведение. – 2013. – № 4. – С. 49 – 59. Яровий В. Історія західних та південних слов'ян з давніх часів до XX ст. – К., 2001.			

6. Система оцінювання курсу

Підсумковий контроль рівня знань та успішності студентів відбувається у формі екзамену. Підсумкова оцінка (максимум 100 балів) визначається як сума оцінок за поточний контроль знань та результатів складання екзамену.

При поточному контролі оцінюються: систематичність роботи на семінарських заняттях, рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах, знання джерельного та історіографічного матеріалу, активність при обговоренні питань, самостійне опрацювання тем, написання реферату чи підготовка мультимедійного проекту, контрольної роботи.

Школа оцінювання та ECTS		
університетська	національна	Шкала ECTS
90-100	відмінно	A
80-89	добре	B
70-79		C
60-69	задовільно	D
50-59		E
26-49	незадовільно	FX
1-25		

Розподіл балів, які отримують студенти Денна форма навчання

Поточне оцінювання та самостійна робота						Екза- мен	Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				
Поточне оцінювання	Контрольна робота	Сума	Поточне оцінювання	Індивіду- альне завдання	Сума	50	100
T1-T8			T9-T16				
10	20	30	10	10	20		

T1, T2 ... T16 – теми.

Вимоги до
письмової
роботи

Написання контрольної роботи є обов'язковим для виставлення підсумкової оцінки. У випадку, якщо студент з якихось причин не написав контрольної роботи, він вважається таким, що не виконав усіх видів робіт, що передбачаються навчальним планом за семестр з даної навчальної дисципліни.

Контрольна робота включає 2 теоретичні питання (оцінюється по 5 балів кожне) і 10 тестових (по 1 балу за кожне питання).

Бали	Критерії оцінювання теоретичного завдання
5 балів	Студент(ка) виявляє глибокі, повні, цілісні, міцні і творчо засвоєні знання програмного матеріалу з курсу «Етнографія», усвідомлені уміння і навички, необхідні для роботи за професійною спрямованістю. У письмовій роботі відмінно оперує основними термінами і поняттями етнографії; виявляє спільні і відмінні риси в теоретико-методологічних підходах українських і зарубіжних етнологів; знає методологію етнографічного дослідження; аналізує, співставляє та узагальнює відповідні культурно-побутові явища та традиційні ознаки різних етносів; правильно визначає місце того або іншого етносу в системах етнографічних класифікацій. Відмінно орієнтується у картографічних матеріалах.
4 бали	Студент(ка) виявляє добрі знання програмного матеріалу з курсу «Етнографія», усвідомлені уміння і навички, необхідні для роботи за професійною спрямованістю. У письмовій роботі добре оперує основними термінами і поняттями етнографії; виявляє спільні і відмінні риси в теоретико-методологічних підходах українських і зарубіжних етнологів; знає методологію етнографічного дослідження; аналізує, співставляє та узагальнює відповідні культурно-побутові явища та традиційні ознаки різних етносів; правильно визначає місце того або іншого етносу в системах етнографічних класифікацій. Добре орієнтується у картографічних матеріалах. Однак не завжди достатньо аргументує свою відповідь (75%). У деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності.

	3 бали	У студента(ки) є суттєві помилки в знанні фактичного матеріалу (більше 50%) з курсу «Етнографія», елементарні уміння і навички; не здатен(на) повною мірою використати знання, уміння і навички при написанні контрольної роботи; відповідь не чітка і спрощена, є суттєві помилки. У письмовій роботі погано оперує основними термінами і поняттями етнографії; не вміє виявити спільні і відмінні риси в теоретико-методологічних підходах українських і зарубіжних етнологів; не достатньо знає методологію етнографічного дослідження. Не вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал. Посередньо володіє історичним критичним мисленням, аналізом і синтезом. Не достатньо аналізує, співставляє та узагальнює відповідні культурно-побутові явища та традиційні ознаки різних етносів. Не може правильно визначати місце того або іншого етносу в системах етнографічних класифікацій. Посередньо орієнтується у картографічних матеріалах.
	0-2 бали	У студента(ки) елементарні знання фактичного матеріалу (до 25%), відсутні уміння і навички, тому не здатен(на) їх використати на практиці; у письмовій роботі є суттєві помилки (більше 75%). Не ознайомлений(а) з досягненнями вітчизняної та зарубіжної історіографії, джерелознавства, науковими концепціями, методикою етнографічних досліджень та не вміє їх використовувати під час письмової відповіді на запитання. Практично не знає етнографічну термінологію (до 25%), незадовільно орієнтується в історичній хронології (до 25%). Не орієнтується у картографічних матеріалах.

Розподіл балів за контрольну роботу

Завдання	Кількість балів
Теоретичне	5 балів
Теоретичне	5 балів
Тести	10 балів
Разом	20 балів

Зразок тестового завдання до контрольної роботи

Основною категорією антропологічної класифікації є:

1. раса
2. етнос
3. релігія
4. культурна спорідненість

Семінарські
заняття

Оцінювання знань студентів на семінарських заняттях проводиться за 5-ти бальною шкалою. Пропущене заняття або негативну оцінку студент зобов'язаний «відпрацювати» (відповісти на усні запитання чи у тестовій формі).

На семінарському занятті діє такий принцип оцінювання:

«5» балів – знання студента відмінні.

Студент глибоко, ґрунтовно в деталях володіє теоретичними знаннями з етнографії народів світу, використовує необхідну джерельну базу, інтернет ресурси, обізнаний з історіографією того чи іншого питання. Відмінно оперує основними термінами і поняттями етнографії; виявляє спільні і відмінні риси в теоретико-методологічних підходах українських і зарубіжних етнологів; знає методологію етнографічного дослідження; аналізує, співставляє та узагальнює відповідні культурно-побутові явища та традиційні ознаки різних етносів; правильно визначати місце того або іншого етносу в системах етнографічних класифікацій. Вміє порівняти різні явища і процеси, дати вичерпний аналіз проблеми, володіє понятійно-категоріальним апаратом дисципліни, добре орієнтується у картографічних матеріалах.

«4» бали – знання студента добрі.

Студент володіє теоретичними знаннями з курсу «Етнографія», використовує необхідну джерельну базу, інтернет ресурси, обізнаний з історіографією того чи іншого питання. Добре оперує основними термінами і поняттями

етнографії; виявляє спільні і відмінні риси в теоретико-методологічних підходах українських і зарубіжних етнологів; знає методологію етнографічного дослідження; аналізує, співставляє та узагальнює відповідні культурно-побутові явища та традиційні ознаки різних етносів; правильно визначати місце того або іншого етносу в системах етнографічних класифікацій. Вміє порівняти різні явища і процеси, дати вичерпний аналіз проблеми, володіє понятійно-категоріальним апаратом дисципліни, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу. У деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності.

«3» бали – знання студента задовільні.

Студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але не здатен(на) повною мірою використати знання, уміння і навички на практиці; відповідь не чітка і спрощена, є суттєві помилки. Погано оперує основними термінами і поняттями етнографії; не вміє виявити спільні і відмінні риси в теоретико-методологічних підходах українських і зарубіжних етнологів; не достатньо знає методологію етнографічного дослідження. Не вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал. Посередньо володіє історичним критичним мисленням, аналізом і синтезом. Не достатньо аналізує, співставляє та узагальнює відповідні культурно-побутові явища та традиційні ознаки різних етносів. Не може правильно визначати місце того або іншого етносу в системах етнографічних класифікацій. Посередньо орієнтується у картографічних матеріалах. Не завжди може пояснити причинно-наслідкові зв'язки.

«2» бали – знання студента незадовільні.

У студента(ки) елементарні знання фактичного матеріалу (до 25%), відсутні уміння і навички, тому не здатен(на) їх використати на практиці; у відповіді є суттєві помилки (більше 75%). Не ознайомлений(а) з досягненнями вітчизняної та зарубіжної історіографії, джерелознавства, науковими концепціями, методикою етнографічних досліджень та не вміє їх використовувати під час відповіді на запитання. Практично не знає етнографічну термінологію (до 25%), незадовільно орієнтується в історичній хронології (до 25%). Не вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал. Посередньо володіє історичним критичним мисленням, аналізом і синтезом. Не орієнтується у картографічних матеріалах. Студент(ка) допускає грубі помилки, даючи аналіз ситуації,

	яка вивчається. Підсумкова оцінка за семінарські заняття виставляється студенту в кінці семестру за результатами роботи на семінарських заняттях і є середнім арифметичним (<u>заокругленим до сотих</u>) всіх отриманих оцінок за семінарські заняття. Отримані «незадовільні» оцінки відпрацьовуються в обов'язковому порядку, але враховуються при додаванні оцінок і входять у загальну кількість отриманих оцінок. Приклад обрахунку підсумкової оцінки за семінарські заняття: З дисципліни студент протягом семестру отримав 4, 4, 3. Підсумкова оцінка за семінарські заняття за семестр складає: $(4+4+3) : 3 = 3,66667 \approx 3,67$. З дисципліни студент протягом семестру отримав 3, 2, 3. Підсумкова оцінка за семінарські заняття за семестр складає: $(3+2+3) : 3 = 2,66667 \approx 2,67$ Підсумковий бал за семінарські заняття (максимально 20 балів) – підсумкова оцінка за семінарські заняття, помножена на коефіцієнт 4, заокруглена до цілого (наприклад, якщо підсумкова оцінка за семінарські заняття 3,67, то підсумковий бал за семінарські заняття буде становити $3,67 \times 4 = 14,68 \approx 15$ балів). Студенту, який має наукові публікації, виступи на наукових конференціях, бере активну участь в роботі студентського наукового гуртка, був учасником олімпіад, конкурсів з відповідної (чи суміжної) дисципліни за поданням наукових керівників чи керівників наукових гуртків та рішенням кафедри в підсумковий семестровий бал може додаватись максимально 10 балів за участь в науковій роботі (за умови, що підсумковий семестровий бал не перевищує 50 балів).
Самостійна робота та індивідуальне завдання	Самостійна робота студентів Самостійна робота студента є основним видом засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час. Метою самостійної роботи є вироблення студентами навичок і вміння працювати з навчальною літературою, джерелами. Перевірка рівня засвоєння матеріалу самостійно опрацьованих тем чи окремих розділів здійснюється у вигляді тестового контролю та написання реферату чи підготовки мультимедійного проекту.

Критерії оцінювання реферату, мультимедійного проекту:	
Критерії	Бали
Глибоке, чітке і логічне розкриття проблеми, дотримання наукових норм оформлення, відображена власна позиція. Студент(ка) ґрунтовно в деталях володіє теоретичними знаннями з курсу «Етнографія». Виявляє усвідомлені уміння і навички, необхідні для наукової роботи; використовує необхідну джерельну базу, інтернет ресурси, обізнаний з історіографією того чи іншого питання. Вміє організовувати комплексний пошук, неупереджений аналіз та інтерпретацію етнографічних джерел (як українською, так й іноземними мовами); може використовувати сучасні інформаційно-технологічні ресурси у навчальній діяльності. Може використати інноваційні технології. Має синтетичне мислення. Вміло підбирає джерела та літературу. Реферат (проект) оформлено згідно вимог.	9-10 балів
Обґрунтоване розкриття проблеми, є незначні помилки в оформленні наукового апарату. Студент(ка) ґрунтовно в деталях володіє теоретичними знаннями з курсу «Етнографія». Виявляє усвідомлені уміння і навички, необхідні для наукової роботи; використовує необхідну джерельну базу, інтернет ресурси, обізнаний з історіографією того чи іншого питання. Вміє організовувати комплексний пошук, неупереджений аналіз та інтерпретацію етнографічних джерел (як українською, так й іноземними мовами); може використовувати сучасні інформаційно-технологічні ресурси у навчальній діяльності. Може використати інноваційні технології. Має синтетичне мислення. Реферат (проект) має несуттєві помилки та неточності. Є незначні помилки при оформленні.	7-8 балів
В проекті розкрито лише окремий аспект проблеми. У студента(ки) є суттєві помилки в знанні фактичного матеріалу (більше 50%), елементарні уміння і навички; не здатен(на) повною мірою використати знання, уміння і навички на при підготовці проекту; відповідь не	5-6 балів

	чітка і спрощена, у проекті є суттєві помилки. Ознайомлений(а) з досягненнями вітчизняної історіографії, джерелознавства, науковими концепціями, та не вміє їх використовувати під час підготовки індивідуального завдання. Є помилки в оформленні.	
	Проект суто компілятивного характеру. У студента(ки) елементарні знання фактичного матеріалу (до 25%), відсутні уміння і навички збору і пошуку джерел, тому не здатен(на) їх використати на практиці; проект незмістовний і має суттєві помилки (більше 75%). Студент(ка) не ознайомлений(а) з досягненнями вітчизняної історіографії, джерелознавства, науковими концепціями, та не вміє їх використовувати під час підготовки індивідуального завдання. Не вміє організовувати пошук історичних джерел, не може їх критично проаналізувати. Не використовує сучасні інформаційно-технологічні ресурси та інноваційні технології у навчальній діяльності. Реферат (проект) підготовлений формально.	3-4 балів
	Проект не зарахований. Студент(ка) не ознайомлений(а) з досягненнями вітчизняної історіографії, джерелознавства, науковими концепціями, методикою етнографічного дослідження та не вміє їх використовувати під час підготовки індивідуального завдання. Не вміє організовувати пошук етнографічних джерел, не може їх критично проаналізувати. Не використовує сучасні інформаційно-технологічні ресурси та інноваційні технології у навчальній діяльності.	0-2 бали
Умови допуску до підсумкового контролю	Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену. Форма і терміни семестрового контролю визначаються навчальним планом. Студент(-ка) допускається до підсумкового контролю (екзамену) за умови відпрацювання усіх «заборгованостей» та набору 25 і більше балів. Для того, щоб одержати екзамен, студентам необхідно виконати всі види роботи. Якщо студент своєчасно не здав встановлених змістових модулів, він автоматично втрачає право на допуск до екзаменаційної сесії, окрім випадків, визначених Факультетом історії, політології і міжнародних відносин. Семестровий контроль у формі екзамену передбачає, що підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається як	

сума оцінок за поточний контроль знань на семінарських заняттях (50 балів) та результатів написанні екзаменаційної роботи (50 балів).

Екзаменаційна робота *оцінюється від 1 до 50 балів*. Екзаменаційний білет з навчальної дисципліни передбачає формулювання 4 завдань: 3 – теоретичних (по 10 балів за кожне), 1 тестове (20 тестів по 1 балу за кожну правильну відповідь).

Розподіл балів за екзаменаційну роботу

Завдання	Кількість балів
Теоретичне	10 балів
Теоретичне	10 балів
Теоретичне	10 балів
Тести	20 балів
Разом	50 балів

Бали	Критерії оцінювання теоретичного завдання в екзаменаційній роботі
9-10 балів	Студент(ка) виявляє глибокі, повні, цілісні, міцні і творчо засвоєні знання програмного матеріалу з курсу «Етнографія», усвідомлені уміння і навички, необхідні для роботи за професійною спрямованістю. У екзаменаційній роботі відмінно оперує основними термінами і поняттями етнографії; виявляє спільні і відмінні риси в теоретико-методологічних підходах українських і зарубіжних етнологів; знає методологію етнографічного дослідження; аналізує, співставляє та узагальнює відповідні культурно-побутові явища та традиційні ознаки різних етносів; правильно визначає місце того або іншого етносу в системах етнографічних класифікацій.
7-8 бали	Студент(ка) виявляє добрі знання програмного матеріалу з курсу «Етнографія», усвідомлені уміння і навички, необхідні для роботи за професійною спрямованістю. У екзаменаційній роботі добре оперує основними термінами і поняттями етнографії; виявляє спільні і відмінні риси в теоретико-методологічних підходах українських і зарубіжних етнологів; знає

		методологію етнографічного дослідження; аналізує, співставляє та узагальнює відповідні культурно-побутові явища та традиційні ознаки різних етносів; правильно визначає місце того або іншого етносу в системах етнографічних класифікацій. Однак не завжди достатньо аргументує свою відповідь (75%). У деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності.
	5-6 балів	У студента(ки) є суттєві помилки в знанні фактичного матеріалу (більше 50%) з курсу «Етнографія», елементарні уміння і навички; не здатен(на) повною мірою використати знання, уміння і навички при написанні екзаменаційної роботи; відповідь не чітка і спрощена, є суттєві помилки. У роботі погано оперує основними термінами і поняттями етнографії; не вміє виявити спільні і відмінні риси в теоретико-методологічних підходах українських і зарубіжних етнологів; не достатньо знає методологію етнографічного дослідження. Не вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал. Посередньо володіє історичним критичним мисленням, аналізом і синтезом. Не достатньо аналізує, співставляє та узагальнює відповідні культурно-побутові явища та традиційні ознаки різних етносів. Не може правильно визначати місце того або іншого етносу в системах етнографічних класифікацій. Посередньо орієнтується у картографічних матеріалах.
	0-4 бали	У студента(ки) елементарні знання фактичного матеріалу, відсутні уміння і навички, тому не здатен(на) їх використати на практиці; у письмовій роботі є суттєві помилки (більше 75%). Не ознайомлений(а) з досягненнями вітчизняної та зарубіжної історіографії, джерелознавства, науковими концепціями, методикою етнографічних досліджень та не вміє їх використовувати під час письмової відповіді на запитання. Практично не знає етнографічну термінологію (до 25%), незадовільно орієнтується в історичній хронології (до 25%). Не орієнтується у картографічних матеріалах.

7. Політика курсу

Відвідування лекцій студентами є обов'язковим. Відвідування та активна участь студентів у роботі семінарських занять також є обов'язковою умовою успішного складання курсу. Участь у семінарських заняттях може проходити у таких формах: виступ, опонування, рецензія, участь у дискусії.

Політика курсу «Етнографія» передбачає перездачу усіх невиконаних завдань в силу запізнь на заняття або пропущених пар без поважних причин. За умови відсутності студента (-ки) на лекції чи семінарського заняття, отримання негативної оцінки на семінарських заняттях або ж невчасного виконання індивідуальної роботи визначений день для відпрацювання пропущених аудиторних занять, негативних оцінок та подачі індивідуальних робіт – четвер, 13.30 год. – 16.00 год.

Пропущене з поважних причин заняття студент може «відпрацювати» у формі, визначеній викладачем та кафедрою. При цьому відпрацьоване заняття не впливатиме на середній арифметичний бал студента. Як правило «відпрацювання» проходить в усній формі, у вигляді написання і захисту реферату на визначену викладачем тему, вирішенні тестових завдань.

У випадку запозичених робіт, відсутності посилань на використані джерела, випадків плагіату, виявів академічної недобросовісності (списування) викладач виставляє негативну оцінку та пропонує студентові (-ці) повторно виконати необхідний вид роботи.

Під час занять забороняється користування мобільним телефоном.

Вимоги до оформлення реферату

За структурою реферат повинен складатися із плану, вступу, основної частини (3–5 пунктів), висновку, списку використаної літератури. Обсяг реферату повинен бути не менше 10 сторінок машинописного тексту з міжрядковим інтервалом – 1,5, кегль – 14 стандартної щільності (шрифт Times New Roman) на папері формату А 4. При цьому слід обов'язково робити відступи: зверху і знизу – по 2 см, зліва – 3 см, справа – 1 см.

Сторінки реферату обов'язково нумеруються. Нумерація починається з другого аркуша арабською цифрою 2 посередині верхнього берега на відстані не менше 10 мм від краю. Біля цифр не пишуться ніякі позначки чи символи.

На титульному аркуші (перша сторінка реферату) вказується назва міністерства (Міністерство освіти і науки України), навчального закладу (ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», Факультет історії, політології і міжнародних відносин, кафедра етнології і археології), тема реферату, прізвище та ініціали, академічна група студента-виконавця, прізвище та ініціали, вчений ступінь викладача, місто і рік написання.

Вказуючи тему реферату, треба посередині рядка написати РЕФЕРАТ, а нижче під цим словом – тему, при цьому не варто використовувати двокрапку і брати назву теми в лапки. Наприклад:

РЕФЕРАТ

Побут австралійських аборигенів

План роботи повинен містити 3–5 пунктів. Кожен пункт має висвітлювати певний аспект обраної теми, а всі пункти розкривати тему роботи в цілому. План може бути простим (кожен пункт складається з одного речення) і складним, коли кожен з пунктів розбивається на декілька підпунктів, невеликі за обсягом, де детальніше пояснюються особливості обраної теми, при цьому слід пам'ятати про розділові знаки при рубрикації.

У вступі слід розкрити значення обраної теми, визначити мету та завдання реферату. В основній частині (3–5 пунктів) матеріал треба викладати стисло, логічно і аргументовано. Завершується робота короткими висновками. У кінці реферату обов'язково подається список літератури. У рефераті рекомендується використати не менше 10 джерел, це можуть бути підручники, посібники, монографії, статті з журналів чи збірників, посилання на ресурси Internet. У списку використаної літератури всі використані джерела розміщуються за алфавітом на перші літери прізвища автора.

Зразок списку літератури

1. Бойко О.Д. Історія України: Посібник. – К.: Академія, 2002. – С. 321-371.
2. Верстюк В.Ф. Український національно-визвольний рух (березень – листопад 1917 р.) // Український історичний журнал. – 2003. – № 3. – С.63-81.
3. Історія України: Курс лекцій: У 2 кн. ур. 2. – ХХ століття: Навч. Посібник / Л.Г. Мельник, В.Ф. Верстюк, М.В. Демченко та ін. – К.: Либідь, 1992. – 464 с.
4. Історія України: нове бачення: Навчальний посібник / В.Ф.Верстюк, О.В. Гарань, О.І. Гурій та ін. – К.: Альтернативи, 2000. – 464 с.
5. Хміль І.В. Аграрне питання в Українській революції 1917-1921 / Інститут історії України НАН України: [Електрон. Ресурс] // http://history.org.ua/ENU/?verbvar=Ahrarne_pytannia: е-Енциклопедія історії України.

Вимоги до оформлення мультимедійного проекту

Мультимедійні проекти (презентації) виконуються у програмі для підготовки презентацій Power Point. Об'єм такого проекту повинен складати не менше ніж 20 сторінок (слайдів). Структура проекту має відповідати структурі реферату. На одній сторінці (слайді) розміщуються 1–2 зображення, підписи або текст. Зображення мають складати не менше 2/3 об'єму проекту (презентації).

Тематика рефератів (мультимедійних проєктів)

1. Релігія австралійських аборигенів.
2. Обряди ініціації народів Австралії і Океанії.
3. Особливості матеріальної культури китайців.
4. Традиційна духовна культура тибетців.
5. Господарство та матеріальна культура кочового населення Східної Азії.
6. Культура і побут бушменських племен південної Африки.
7. Релігії племен Південної та Південно-Східної Азії.
8. Буддизм як наднаціональна релігія.
9. Матеріальна культура в'єтів.
10. Духовна культура народів Індії.
11. Господарство народів Західної Азії.
12. Господарство і матеріальна культура індіанців степової частини Америки (прерії і пампи).
13. Культура і побут прибалтійських народів.
14. Етногенез і етнічна історія кочівників Монголії.
15. Релігія стародавніх германців.
16. Матеріальна культура народів Великобританії.
17. Господарські особливості народів Центральної і Південної Америки.
18. Етногенез і етнічна історія народів Поволжя.
19. Культура і побут корінного населення Сибіру.
20. Релігія Японії.
21. М.Миклухо-Маклай – дослідник народів Нової Гвінеї.
22. Культура і побут народів Бірми.
23. Національна кухня В'єтнаму.
24. Матеріальна і духовна культура басків.
25. Матеріальна і духовна культури болгар.
26. Мисливські, рибальські та збиральницькі племена Америки (арктичні мисливці і риболови).
27. Державне утворення, господарство, матеріальна і духовна культура та релігія майя.
28. Тольтеки (матеріальна культура, господарство, духовна культура).
29. Ацтеки (матеріальна культура, господарство, духовна культура).
30. Інки (державні утворення, господарство і духовна культура).
31. Народи Анд (кечуа).
32. Народи Анд (аймара і араукани).

8. Рекомендована література

Базова література

Методичні посібники

1. Дрогобицька О. «Етнографія»: навчально-методичні вказівки (для підготовки фахівців спеціальності 032 «Історія та археологія»). – Івано-Франківськ, 2019. – 79 с.

Підручники і монографії

2. Даймонд Д. Зброя, мікроби і харч: Витоки нерівностей між народами. – К.: Ніка-Центр, 2009. – 488 с.
3. Етнографія України: Навч. посібн. / За ред. проф. С. Макарчука. – Вид. 2-ге, перероб. і доп. – Львів: Світ, 2004. – 520 с.
4. Країни Азії: особливості культури і побуту. – Чернівці: Книги – ХХІ, 2011. – 340 с.
5. Культура і побут населення України: Навч. посібник /В. Наулко, Л. Артюх, В. Горленко та ін. – 2-е вид., доп. та перероб. – К.: Либідь, 1993. – 288 с.
6. Мельникова Е. Культура и традиции народов мира этнопсихологический аспект). – М.: Диалог культур, 2005. – 505 с.
7. Релігії світу; пер. с фр. / П. Балта, Ж. Боттеро, К. Шадефо та ін. – К. : Махаон-Україна, 2007. – 260 с.
8. Сегеда С. Основи антропології: Навч. посібник / С.Сегеда. – К.: Либідь, 1995. – 208 с.
9. Українці: Історико-етнографічна монографія у двох книгах. – Опішне: Українське Народознавство, 1999. – Кн.1. – 528 с.
10. Українці: Історико-етнографічна монографія у двох книгах. – Опішне: Українське Народознавство, 1999. – Кн. 2. – 544 с.
11. Українське народознавство: Навч. посіб. / За ред. С. П. Павлюка. – 2-е вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2004. – 570 с.
12. Тиводар М. Етнологія. – Львів: Світ, 2004. – 624 с.
13. Хоптяр Ю. Етнологія. – Кам'янець-Подільський, 2005. – 144 с.
14. Хоптяр Ю. Історична термінологія: Навчальний посібник. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2008. – 449 с.
15. Хрящевська Л. Загальна етнографія. – Миколаїв, 2013. – 259 с.
16. Чеснов Я. Лекции по исторической этнологии. – М.: Гардарики, 1998. – 400 с.
17. Юрій М. Етногенез та менталітет українського народу. – К.: Таксон, 1997. – 237 с.
18. Юрій М. Етнологія: Навчальний посібник. – К.: Дакор, 2006. – 360 с.

Додаткова література

19. Брак у народів Західної і Південної Європи. – М.: Наука, 1989. – 248 с.
20. Брак у народів Північної і Північно-Західної Європи. – М.: Наука, 1990. – 175 с.
21. Брак у народів Центральної і Південно-Східної Європи. – М.:

- Наука, 1988. – 255 с.
22. Зінько В. Іслам у сучасній світовій політиці. – Львів: Простір-М, 2005. – 275 с.
23. Канжалов Р. Культура древних майя. – Л.: Наука, 1971. – 555 с.
24. Кенделл Э. Инки: Быт, религия, культура. – М., 2005. – 250 с.
25. Комарова Г. Этнография детства: междисциплинарные исследования. Изд. 2-е, доп. – М.: ИЭА РАН, 2014. – 160 с.
26. Павлюк С. Словник основних понять і термінів з теорії етнології / НАНУ. Ін-т народознавства. – Львів: Афіша, 2008. – 256 с.

Загальні інформаційні сайти

27. <http://04.com.ua> – сайт «Етнографія народів світу»
28. <http://etno.us.org.ua/glossary/index.html> – етнічний довідник: поняття та терміни.
29. <http://forum.eurasica.ru/ipb.html?autocom=gallery> – фото різних євроазійських народів.
30. <http://tours-tv.com/ru/typew/ethnographic> – традиції і ремесла народів світу.
31. <http://www.cbook.ru/peoples/index/welcome.shtml> – сайт словника «Народы и религии мира».
32. <http://www.cbook.ru/peoples/poniat/index3.shtml> – основні поняття етнології.
33. <http://www.ethnology.ru/index.html> – база даних з етнографії народів Росії.
34. <http://www.philol.msu.ru/~folk/expedits/f77.htm> – «В полях» польова робота Санкт-Петербурзького державного університету.
35. <http://www.rusnations.ru> – етнографічний проект «Лица России».
36. <http://www.nbuu.gov.ua> – сайт Бібліотеки ім. В. Вернадського
37. <http://etnolog.org.ua> – сайт Інституту мистецтвознавства, фольклористики і етнології ім. М. Рильського (Журнал «Народна творчість та етнографія» (далі – НТЕ))
- Французька етнологія. Спецвипуск // НТЕ. – 2006. – №6.
- Ізраїльська етнологія. Спецвипуск // НТЕ. – 2009. – №1.
- Македонська фольклористика. Спецвипуск // НТЕ. – 2009. – №3.
- Білоруська етнологія. Спецвипуск // НТЕ. – 2009. – №6.
- Російська етнологія. Спецвипуск // НТЕ. – 2010. – №2.
- Литовська етнологія. Спецвипуск // НТЕ. – 2011. – №3.
- Турецька фольклористика. Спецвипуск // НТЕ. – 2010. – №5.
- Хорватська етнологія. Спецвипуск // НТЕ. – 2011. – №5.

Регіональні сайти з етнографії окремих народів

38. <http://www.asiaafrica.ru/archives/-l-r-2010-/80-l-r-12-2010.html> – сайт журналу «Азия и Африка сегодня»
39. <http://tutorski.narod.ru/SE46-91/SE-articles.html> – сайт журналу «Советская этнография» (статті за 1946 – 1991 рр.)

40. http://sati.archaeology.nsc.ru/eas/index_r.html – етнографія Сибіру
41. <http://nurali.newmail.ru/> - корінні народи Росії
42. <http://vatandash.bashedu.ru/konkurs/yanguzin/rus/index.htm> – етнографія башкир
43. <http://www.kyrgyz.ru/> – сайт по Центральній Азії
44. <http://www.kolhida.ru> – археологія та етнографія Абхазії.
45. <http://www.museum.nnov.ru/ethnos> – етнографія народів Приволжя.
46. <http://www.komi.com/Folk/txtindex.htm> – електронна енциклопедія народів Росії (комі, північні росіяни, ненці).
47. <http://chakhma.narod.ru/index.htm> – етнографія Бадахшана.
48. <http://portal.grsu.by/portal/UCHEBNIKI/ETNO> – етнологія Білорусії.
49. http://www.library.cjes.ru/online/?b_id=416 – етнічний атлас Узбекистану.
50. <http://www.uic.ssu.samara.ru/~povolzje/arxkarta/index.htm> – ресурси за темою «Етнографія Поволжя».
51. <http://www.crimea.edu/crimea/etno> – довідкові матеріали, присвячені етнографії Криму
52. <http://tashlar.narod.ru> – татарська історія, археологія, етнографія.
53. <http://etnograf.info> – сайт містить матеріал з етнографії індіанців Північної Америки.
54. <http://www.plamyasvarogi.narod.ru> – сайт по віруваннях, обрядах та ритуалах українців
55. <http://etno.iatp.org.ua/> – матеріали, статті, курси лекцій з етнографії України
56. <http://kobza.com.ua/content/view/509/29> – публікація «Українці в Росії». Демографічна карта розселення українців у Росії.

Електронні варіанти підручників та монографій

57. <http://history.mdu.edu.ua/wp-content/uploads/1.pdf> – Хрящевська Л. Загальна етнографія. – Миколаїв, 2013. – 259 с.
58. <http://padabum.com/d.php?id=42074> – Бромлей Ю., Марков Г. Етнографія. – М., 1982.
59. <http://padabum.com/d.php?id=42075> – Бромлей Ю. Очерки теории этноса. – М., 1983.
60. http://chtyvo.org.ua/authors/Daimond_Dzhared/Zbroia_mikroby_i_kharch_Vytoky_nerivnostei_mizh_narodamy – Даймонд Д. Зброя, мікроби і харч: Витоки нерівностей між народами. – К.: Ніка-Центр, 2009. – 488 с.
61. <https://knute.edu.ua/file/MTc=/e1b36186d7cfd1e221c1c7bdf157e00.pdf> – Латигіна Н.А. Іслам: шлях крізь століття: монографія. – Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. – 360 с.
62. http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/History/Chesn/ – Чеснов Я. Лекции по исторической этнологии: Учебное пособие.
63. <http://apsnyteka.org/237-chesnov.html> – Чеснов Я. Избранные статьи. Абхазская интернет-библиотека.
64. https://stud.com.ua/25256/kulturologiya/etnologiya_etnografiya –

- «Етнографія». Підручник.
65. <http://padabum.com/d.php?id=40292> – монографія Аверкиєва Ю. «Індієйці Северної Америки»
  66. <http://annales.info/pasific/small/headhunt.htm> – «Символіка культів і ритуалів народів зарубіжної Азії». М. 1980.
  67. http://www.ethnology.ru/doc/its01/its01_tit.htm) – Ітс Р. «Введення в етнографію: Учебне посібня для гуманітарних спец. вузів». – Ленінград, 1991 (електронна версія підручника)
  68. http://www.ethnos.nw.ru/doc/gromov01/html/grm01_cont.htm – Громов Г. Методика етнографічних експедицій. – Москва: Изд-во Московського університету, 1966.
  69. http://www.ethnos.nw.ru/doc/gadlo01/gadlo01_ann.htm – Гадло А.В. Етнографія народів Середньої Азії і Закавказзя: традиційна культура: Учебне посібня. – СПб.: Изд-во С.-Петербурзького університету, 1998. – 96 с.
  70. http://www.ethnos.nw.ru/doc/narod/t1/graf/nrd-t1_ann.htm – Народы Европейської частини СРСР. Т. 1 / Під ред. В.А. Александрова і др. (Академія наук СРСР. Інститут етнографії ім. Н.Н. Миклухо-Маклая. Народы мира. Етнографічні описки / Під загальною редакцією С.П. Толстова). – М.: Наука, 1964. – 984 с.
  71. http://world.lib.ru/s/stukalin_j/02.shtml – Стукалін Ю. «Хороший день для смерті» (військове діло індієйців Великих Равнин і прерій). – М.: «Гелеос», 2005.
  72. <http://padabum.com/d.php?id=37318> – Кирей Н. Етнографія народів Африки. Краснодар, 1983.
  73. <http://padabum.com/d.php?id=36666> – Львова Э. Етнографія Африки. Москва, 1984.
  74. <http://toloka.hurtom.com/viewtopic.php?t=37863> – Тиводар М. Етнологія. Львів, 2004.
  75. <http://lib.ru/EMIGRATION/OVCHINNIKOV/sakura.txt> – Овчинников В. Ветка сакури. М. «Молодая гвардия», 1971.
  76. http://royallib.ru/book/kaleydoskop_istoriy/korni_duba.html – Овчинников В. Корни дуба.

Викладач

Дрогобицька О.Я.